

Charter online onderwijskwaliteit

29/05/2024

Een document van de GO! CVO's:

CVO Antwerpen
CVO Brussel
CVO Cervo-GO!
Crescendo CVO
CVO Cursa
CVO EduKempen
CVO Focus
Hét CVO Pro
CVO Scala
CVO Volt

Inleiding

Vele GO! CVO's waren al lang voor de covidcrisis bezig met de ontwikkeling van een onderwijsaanbod op afstand. De covidcrisis bracht bij de brede bevolking een attitudeshift.

Online onderwijs veroverde namelijk een eigen en legitieme plaats in het onderwijslandschap en wordt steeds minder gezien als substituut voor of afkooksel van contactonderwijs. Bovendien bevestigt de recente bestendiging van de mogelijkheid voor CVO's om 100% online onderwijs in te richten (OD 34) dit statuut.

Vandaag zetten veel van onze CVO's in op een **kwalitatief, betaalbaar en kwalificerend** aanbod van gecombineerd onderwijs met hoge mate van online onderwijs: synchrone online cursussen, asynchrone online cursussen, al dan niet in combinatie met een klein percentage synchroon contactonderwijs. Met andere woorden: **online onderwijs wordt erkend als een bijkomende leerweg voor cursisten die zelfstandig en flexibel willen leren**. De GO! CVO's bieden online onderwijs aan op hun eigen manier en binnen het eigen centrum.

Met het **GO! Academy**-project (Edusprong II) realiseren de GO! CVO's de mogelijkheid om dit Vlaanderenbreed open te trekken. Het GO! Academy-platform verzamelt alle cursussen in minimum **75% online onderwijs** en geeft de centra de kans om met een **compleet, divers en complementair aanbod** naar buiten te komen.

GO! Academy wil een **dynamisch en bruisende virtuele omgeving** worden waar iedereen welkom is. We leren van elkaar en met elkaar. De doelstellingen van het project zijn de volgende:

- We zetten samen de schouders onder een **innovatief aanbod aan diplomagerichte en kwalificerende opleidingen**.
- We versterken het gehele online aanbod door **samen te werken** en **expertise** uit te wisselen. Zo werken we samen om niche-opleidingen volledig aan te bieden.
- We zetten **gepersonaliseerd samen leren** (GSL) in de markt en komen zo naar buiten met een **krachtig en kwaliteitsvol GO!-product**.
- We zetten in op **toegankelijkheid en inclusie**.

Dit charter is een **gezamenlijk kwaliteitskader voor online onderwijs** over centrumgrenzen heen. Dit biedt het voordeel om op een kwaliteitsvolle manier gelijkgericht naar buiten te komen.

In ons charter, dat opgesteld is door leerkrachten en coördinatoren van de verschillende centra en PBD GO!, gaan we uit van een **pluralistische visie** op online onderwijs. Deze pluralistische visie wordt ook door de **Vlaamse Overheid** erkend. Zo biedt een ondergrens van een 75% afstandscomponent een verhoogde kans op de aanvullende financiering die de Vlaamse Overheid voorziet voor de ontwikkeling van gecombineerd onderwijs waar geen onderscheid gemaakt wordt tussen synchroon of asynchroon onderwijs.

Op de GO! Academy-website vermijden we professionele terminologie als 'asynchroon' en 'synchroon' onderwijs, en gebruiken we de volgende termen:

In de klas	Synchroon contactonderwijs
Live online	Synchroon afstandsonderwijs
Zelfstandig op eigen tempo	Asynchroon afstandsonderwijs

De verschillende vormen online onderwijs bieden ieder hun **eigen voordelen**.

Live online	Voor cursisten die graag van op een eigen gekozen plek willen leren. Voor cursisten die houden van structuur of die het soms moeilijk vinden om hun leerproces zelfstandig in te plannen.
Zelfstandig op eigen tempo	Voor cursisten die graag van op een eigen gekozen plek willen leren. Voor cursisten die graag flexibel willen leren, wanneer het hen uitkomt. Voor cursisten die graag het leerproces zelf in handen nemen .

Welke leervorm de cursist ook kiest: hij of zij blijft in onze centra genieten van de sterktes van ons volwassenenonderwijs: de **expertise** van en de **persoonlijke begeleiding door de leerkracht**.

Dit charter

- is niet een document dat eenmalig afgeklopt kan worden maar is een **document in groei**.
- is niet geformuleerd in termen van minimumvereisten maar wel in termen van **waarden en streefdoelen**.

Wij streven naar

1. het voldoende **informer**en van de potentiële cursist over de keuze voor online onderwijs;
2. een **duidelijke en herkenbare structuur** van de online cursus;
3. een op online onderwijs afgestemde **inrichting van de elektronische leeromgeving**;
4. de optimalisatie van **interactie tussen cursisten en betrokkenheid van cursisten** tijdens een online cursus;
5. de bevordering van **inclusie in en toegankelijkheid van** een online cursus;
6. de ontwikkeling en gebruik van **effectief digitaal lesmateriaal**;
7. het gebruik van **gevarieerde, valide en effectieve online evaluatievormen**;
8. een kwalitatieve online **opvolging en ondersteuning** van het leerproces.

1. Informeren van de cursist

Streefdoel

Wij streven ernaar de potentiële cursist voldoende te informeren over de keuze voor online onderwijs.

Toelichting

Online onderwijs biedt **veel voordelen**: de cursist kan leren vanuit zijn gewenste omgeving en vaak op eigen tempo. Toch is online leren **niet per se de makkelijkste manier om te leren**. We willen dat online leren een **positieve keuze** is voor een cursist en daarom is het belangrijk dat die goed op de hoogte is van de **randvoorwaarden** om te kunnen slagen voor een online cursus.

1. De cursist beschikt over een **goede infrastructuur**.

- Computer of tablet met microfoon, audio en camera (bij voorkeur geen smartphone).
- Goed werkende, stabiele internetverbinding.

2. De cursist heeft toegang tot een **rustige werkplek**.

- De cursist kan de live online les rustig volgen zonder gestoord te worden.
- Het achtergrondbeeld en/of -geluid van de cursist leidt andere cursisten/de leerkracht niet af.

3. De cursist beschikt over voldoende **digitale vaardigheden**.

- De cursist kan **werken met de computer**: klavier en muis gebruiken.
- De cursist kan **werken met een browser**.
- De cursist kan, indien dat nodig is, het gebruikte **softwarepakket** (vb. MS Office, Google Workspace) gebruiken.

4. De cursist beschikt over voldoende **discipline en zelfstandigheid**.

5. De cursist is bereid te **participeren** wanneer daarom gevraagd wordt (camera aanzetten, microfoon aanzetten wanneer nodig, deelnemen aan polls, breakoutruimtes, ...).

2. Structureren van de online cursus

Streefdoel

Wij streven naar een duidelijke en herkenbare structuur van de online cursus.

Toelichting

De algemene structuur van een online cursus is een belangrijk onderdeel van een succesvolle leerervaring.ⁱ Net zoals in contactonderwijs start men voor de uitwerking van een lesstructuur vanuit de **leerdoelen**, maar nog meer dan in contactonderwijs is de **heldere kadering van leer- en evaluatiepaden** belangrijk. Dit geldt voornamelijk voor asynchrone cursussen, waarbij de cursist in grotere mate controle heeft over zijn leerproces.

In het geval van synchrone online cursussen is er door hun aard al sprake van een duidelijke structuur. Maar ook in het geval van asynchrone cursussen is het waardevol om een **minimaal ritme** aan te geven door voor de cursist ten minste enkele mijlpalen vast te leggen (zoals vb. deadlines, contactmomenten, feedbackmomenten, checkpoints). Dit is enerzijds essentieel voor de leerkracht die op die manier controle houdt over de werklust. Anderzijds biedt het een houvast aan de cursist en kan het daardoor de kans op uitval verminderen.

Het is waardevol om binnen het centrum met een **vast stramien** te werken. De herkenbaarheid van de structuur van een online leertraject voorkomt dat cursisten steeds opnieuw de weg moeten zoeken. Ook de inspectie hecht belang aan een duidelijke, eenvormige structuur binnen een centrum. Dit stramien kan van toepassing zijn op afzonderlijke lessen of op de cursus of opleiding in het algemeen.

Idealiter komen in zo'n stramien de volgende elementen aan bod:

- **Info**
 - De cursist is bekend met de werking van de ELO of krijgt op laagdrempelige wijze de mogelijkheid dat te worden, en wordt verwelkomd door de leerkracht.
 - Het is duidelijk welke leermaterialen en welke tools gebruikt worden.
 - De cursist is bekend met de werking van de tools of krijgt op laagdrempelige wijze de mogelijkheid dat te worden.
 - Afspraken
 - over de verwachtingen van de leerkracht t.o.v. de cursisten (o.a. minimum percentage deelname aan de leerpaden),
 - over de evaluatiewijze,
 - over de deadlines,
 - over het gebruik van digitale (artificiële) hulpmiddelen,
 - over de responstijd van de leerkracht bij vragen van de cursisten,
 - over gedrag en participatie.
 - Tijdens synchrone online lessen verwachten we dat de cursist de camera aanzet. Uit respect voor de privacy is het belangrijk om op voorhand goed uit te leggen hoe cursisten hun digitale achtergrond kunnen aanpassen zodat de reële achtergrond niet zichtbaar hoeft te zijn.
 - Een overzicht van structuur van leerpaden is beschikbaar.
 - Eventueel: een vermelding van de geschatte leertijd (al dan niet op lesniveau):

- Voordeel: in asynchroon onderwijs kan de cursist zelf kiezen wanneer hij of zij leert. Een duidelijk zicht op de leertijd vergemakkelijkt het inplannen van het leren.
- Nadeel: aangezien een cursist in asynchroon onderwijs op eigen tempo kan leren, kan een schatting van de leertijd in sommige gevallen leiden tot frustraties.
- **Leeractiviteit**
 - In een duidelijk omschreven taak wordt uitgelegd wat het leerpad van de cursist verwacht.
 - Tijdens binnenklasdifferentiatie is het waardevol om helder en zonder stigmatisering te communiceren welke leervormen of opdrachten geschikt zijn voor welke cursist(en).
- **Extra ondersteuning**
 - De link naar het vragenforum of naar de contactgegevens van de leerkracht zijn altijd beschikbaar voor de cursist.
 - De digitale beschikbaarheid van de leerkracht is bekend bij de cursist.
 - Er wordt eventueel extra materiaal ter beschikking gesteld.
- **Voorzien van feedmechanisme**
 - Van de leerkracht ten opzichte van de cursist. De feedback is gedurende het verloop van de cursus raadpleegbaar. In paragraaf 8 gaan we dieper in op verschillende mogelijke vormen van feedmechanismes.
 - Van de cursist ten opzichte van de leeractiviteit (vb. leerdoelstellingen bereiken, tijdsbesteding, tevredenheid, ...).
 - Van de cursist ten opzichte van elkaar (peer feedback).

Hier verwijzen we naar de toolbox die werd ontwikkeld om leerkrachten op relatief snelle wijze de nodige bouwstenen mee te geven om zelf aan de slag te gaan met het bouwen en gebruiken van [digitale leermiddelen](#) (Steven Hendrickx, PBD GO!).

3. Inrichten van de elektronische leeromgeving

Streefdoel

Wij streven naar een op online onderwijs afgestemde inrichting van de elektronische leeromgeving.

Toelichting

In een 100% online cursus is de elektronische leeromgeving (ELO) de enige onderwijsomgeving. Omdat de mogelijkheid tot het verkrijgen van informele informatie erg beperkt of hoogdrempelig is, moet men daar als onderwijsorganisator rekening mee houden. Het kan waardevol zijn om een kennismakingsleerpad of -oefening te voorzien waarin de werking van het ELO wordt uitgelegd en waarin de afspraken worden toegelicht.

De **inrichting van een ELO** is in dit licht cruciaal voor cursisten. Een omgeving die duidelijk is uitgestippeld en gemakkelijk te navigeren is, creëert een gastvrije en aanmoedigende sfeer voor cursisten. Men kan zich bedenken hoe de 'landingspagina' van je ELO, indien die er is, er voor een cursist uit ziet en hoe hij of zij zich zou kunnen voelen terwijl hij of zij door de verschillende modules van de cursus navigeert. Het kan waardevol zijn om synchrone en/of asynchrone ruimtes te voorzien waar cursisten algemene en cursusspecifieke vragen kunnen stellen, in een veilige en ondersteunende omgeving.ⁱⁱ

Richtinggevende vragen die men zich hierbij kan stellen:

- Kunnen cursisten gemakkelijk en intuïtief hun weg vinden in de cursus? Hoeveel kliks moet de cursist maken om een les te openen, feedback te bekijken of een vraag te stellen?
- Is de inhoud van de cursus voorzien van titels, pictogrammen ... die relevant en functioneel zijn?
- Hebben de cursisten een aangewezen plaats waar ze terecht kunnen met hun vragen?
- Is de structuur/het inrichten van modules binnen de ELO consistent over de modules heen?

4. Stimuleren van interactie en betrokkenheid

Streefdoel

Wij streven naar de optimalisatie van interactie tussen en betrokkenheid van cursisten tijdens een online cursus.

Toelichting

Online onderwijs stelt een aantal technisch-didactische uitdagingen op het vlak van het stimuleren van interactie en betrokkenheid. Tegelijk is het belang ervan groot om uitval te voorkomen.

Interactie verwijst naar het op gang brengen van een leerrijke dynamiek tussen cursisten onderling en tussen cursist en leerkracht. Een aantal elementen waarmee men de interactie in een online cursus kan stimuleren zijn:

- Algemeen:
 - Voorzie een zo direct mogelijke communicatielink met de leerkracht zodat de leerkracht vlot kan inspelen op de noden en vragen van cursisten.
 - Werk met bijvoorbeeld online ontmoetingsruimtes, online kantooruren, fora, ... om een *community* te creëren.
 - *Learning analytics* kunnen de leerkracht een actueel zicht bieden op het leerproces van de cursist.
- Synchron onderwijs: zet activerende werkvormen in, houd rekening met de duur van leeractiviteiten, gebruik breakoutruimtes, polls ...
- Asynchroon onderwijs: voorzie een minimaal ritme: bouw een aantal mijlpalen in, stimuleer interactie door gepaste werkvormen (forum, blogs, audio- en/of videofragmenten delen, ...).

We willen benadrukken dat ook in een online cursus met beperkte klassikale interactie een **warm onthaal** belangrijk is.

5. Bevorderen van inclusie en toegankelijkheid

Streefdoel

Wij streven naar de bevordering van inclusie in en toegankelijkheid van een online cursus.

Toelichting

In het kader van GSL (Gepersonaliseerd Samen Leren) willen we er als GO! CVO's naar streven om de principes van '**Klare Taal**' (**UDL**) zoveel mogelijk toe te passen, of om tenminste actief te werken aan randvoorwaarden die de toepassing ervan mogelijk maken. Klare Taal gaat verder dan online onderwijs en verwijst naar drie basisprincipes die het leren **voor iedereen** toegankelijker maken:

- Bied lesmateriaal op **verschillende manieren en in verschillende formats** aan. Dit omvat het aanbieden van informatie in tekst, afbeeldingen, schema's, video's en audio, zodat cursisten met diverse leervoorkeuren de leerstof op een manier kunnen benaderen die het best bij hen past.
- Stimuleer betrokkenheid en motivatie door **verschillende manieren van interactie en participatie** aan te bieden. Dit kan onder andere door te variëren van groepsactiviteiten en discussies tot individuele opdrachten, waardoor cursisten met verschillende interesses en niveaus van betrokkenheid worden aangesproken.
- Geef cursisten **verschillende mogelijkheden om hun begrip en kennis aan te tonen**. Dit omvat diverse evaluatiemethoden zoals geschreven opdrachten, mondelinge presentaties, projecten of digitale creaties. Door meerdere manieren van expressie toe te staan, kunnen cursisten laten zien wat ze weten op een manier die overeenkomt met hun sterke punten en voorkeuren.
- Lees de [Richtlijnen voor Toegankelijkheid van Webcontent](#), met afbeeldingen en tips.

6. Ontwikkelen van effectief digitaal lesmateriaal

Streefdoel

Wij streven naar de ontwikkeling en gebruik van effectief digitaal lesmateriaal.

Toelichting

Effectief digitaal lesmateriaal is meer dan een tekstuele pdf-cursus of slides online aanbieden.

Voor het ontwerp van cursusmateriaal voor online onderwijs zijn er een aantal **goede praktijken** die als inspiratie kunnen dienenⁱⁱⁱ:

- Vertrek, net zoals bij andere soorten lesmateriaal, vanuit de leerdoelen.
- Ontwerp lessen die zich meer richten op actieve betrokkenheid dan op passieve inhoudsconsumptie.
- Plan, indien mogelijk, één onderwerp of één leerpad per week.
- Voltooi het volledige cursusontwerp vóór de startdatum zodat je je als leerkracht ten volle kan focussen op je rol als coach.
- Luister naar vragen van cursisten en reageer binnen de afgesproken reactieperiode.
- Verbind lesinhoud met actuele gebeurtenissen en (waar mogelijk) met huidige levenservaringen van de cursisten.
- Maak gebruik van interactieve activiteiten.
- Verbind goed geschreven doelen/doelstellingen/competenties met inhoud en activiteiten die daar goed bij aansluiten.

Het is zinvol om de aandacht van de cursist bij het online leerproces te versterken. Dit kan men doen door te **variëren in werk- en leervormen**. We streven ernaar om ons digitaal lesmateriaal zo gevarieerd mogelijk te ontwerpen. Hier laten we ons inspireren door het ‘Raamwerk digitale didactiek’ van de PBD-GO! met volgende onderverdeling:

- Voorkennis activeren
- Instructie geven
- Voorbeelden gebruiken
- Woord en beeld combineren
- Leerstof actief laten verwerken
- Controle: heeft iedereen de leerstof begrepen
- Ondersteuning bieden bij moeilijke opdrachten
- Oefeningen spreiden in tijd
- Afwisseling in oefentypes voorzien
- Toetsing als leer- en oefenstrategie gebruiken
- Effectieve feedback geven
- De cursist effectief leren leren

Wij verbinden ons ertoe het materiaal voor een cursus **op een professionele manier te presenteren**, met een voorbeeldfunctie voor het gedrag dat we van onze cursisten verwachten (vrij van spellings- en grammaticafouten, correct geciteerd en gebruikt met de juiste toestemmingen en waar nodig actieve links, lees [hier](#) hoe je AI als bron moet vermelden). Het is

bovendien aan te raden om het leerp pad door externen of door collega's uit de vakgroep te laten **uittesten**.

Hier verwijzen we nogmaals naar de toolbox die werd ontwikkeld om leerkrachten op relatief snelle wijze de nodige bouwstenen mee te geven om zelf aan de slag te gaan met het bouwen en gebruiken van [digitale leermiddelen](#) (Steven Hendrickx, PBD GO!).

7. Doordacht evalueren

Streefdoel

Wij streven naar het gebruik van gevarieerde, valide en effectieve online evaluatievormen.

Toelichting

Net zoals in andere vormen van onderwijs geldt het algehele basisprincipe dat evaluatie **transparant, valide en betrouwbaar** hoort te zijn. Er is een grote vraag naar hoe we cursisten op een geldige wijze kunnen evalueren als de evaluatie niet in een gecontroleerde omgeving plaatsvindt.

Momenteel wordt er met verschillende soorten **software** geëxperimenteerd die de controle over het evaluatieproces vergroten (vb. AssessmentQ, Veyon, BookWidgets). Hoewel deze krachtige en veelzijdige software voor een groot aantal cursisten goed lijkt te werken, kan fraude nooit volledig uitgesloten worden.

Daarom is het goed om naast het streven naar het verkleinen van het frauderisico, in de context van online onderwijs ook meer aandacht te hebben voor **alternatieve evaluatievormen en combinaties van evaluatievormen**.

Hoewel uit de recente PISA-resultaten blijkt dat kennistoetsing nog altijd een belangrijk en waardevol aspect van evaluatie is, is zuivere kennistoetsing niet meer van deze tijd. Onze GO! CVO's zetten in op **opdrachten en inzichtsvragen met een persoonlijke insteek**, waarbij het gebruik van (digitale en online) hulpmiddelen wordt aangemoedigd. Door **mondelinge toelichting** te vragen bij gemaakte taken wordt naar het inzicht in het leerproces gepeild. Wie fraude heeft gepleegd, valt doorgaans door de mand.

Naast het ontwerpen van vragen die frauderen bemoeilijken, zetten de CVO's ook zoveel mogelijk in op:

- **formatieve toetsing** en **continue monitoring** van het leerproces, in plaats van of ter aanvulling van een online eindevaluatie,
- **digitale monitoringstechnieken** om de integriteit van de beoordeling in online evaluatie te garanderen, zoals *safe exam browser* of *proctored exams*.

Ook ontwikkelingen in **artificiële intelligentie** zorgen ervoor dat onze onderwijsinstellingen de evaluatiepraktijk moeten omdenken. De gegenereerde output van die nieuwe technologieën problematiseren klassieke definities van plagiaat en omzeilen zo gemakkelijker de klassieke plagiaatcontroles. Denk bijvoorbeeld aan een Large Language Model als ChatGPT: dit “is een chatbot waar men vragen of opdrachten kan invoeren en waarbij een getraind taalmodel in staat is menselijke interactie te benaderen. De resultaten die we uit deze chatbot krijgen, zijn soms verbluffend goed.”^{iv}

Omdat artificiële intelligentie vlotter toegankelijk wordt en de kwaliteit van de output in de toekomst zal verhogen, is het aangewezen om op een andere manier te gaan nadenken over het gebruik van artificiële intelligentie door cursisten. In plaats van AI te proberen omzeilen, passen

we beter onze evaluatiestijlen aan. De PBD-GO! formuleert zo bijvoorbeeld twee inzichten die aangeven hoe je kunt vermijden dat een opdracht volledig door ChatGPT ingevuld wordt^v:

Het proces is belangrijk

Veel bezorgdheden die leven rond *large language models* (zoals ChatGPT, Copilot, ...) verwijzen eigenlijk naar een systeem dat al langer bestaat. Denk aan de verwoording van een literaire beleving, de spreekbeurt of grote opdracht waarvan je niet zeker weet hoeveel tijd derden (ouders, broers/zussen, vrienden, ...) besteed hebben aan het (helpen) schrijven van het schriftelijk resultaat. Of misschien kwam diezelfde ingediende taak wel gewoon van het internet?

Om deze vragen te vermijden, kunnen deze **tips** helpen^{vi}:

- Geef als leerkracht tussentijdse feedback en vraag om die feedback te verwerken.
- Werk met tussenstappen of deelopdrachten richting eindresultaat.
- Laat cursisten tussentijdse feedback geven op elkaars werk en vraag om die feedback te verwerken.
- Laat cursisten een zelfreflectie schrijven bij de tussenstappen die ze nemen.
- Indien van toepassing: zorg dat een deel van de opdracht tijdens de live online lessen kan gebeuren.
- Ook het (eind)gesprek of de vragen tijdens de presentatie maken deel uit van het proces. Ze polsen bovendien naar de inhoudelijke kennis van cursisten over hun onderwerp.
- Vraag naar een bronvermelding en laat cursisten aangeven waar en hoe ze AI al dan niet gebruikt hebben.
- Ontwikkel ook opdrachten waarbij AI gebruikt moet worden. Laat de cursisten de gebruikte prompts vermelden en de link naar de chat. Laat AI ook toevoegen aan de bronvermelding. Hanteer een andere evaluatiewijzer bij het gebruik van AI.

De authentieke context is belangrijk

Large language models kunnen veel genereren maar kunnen nog altijd niet in alle aspecten van je **persoonlijke leven** duiken. Dat maakt natuurlijk het verschil tussen ‘authentiek’ en ‘niet authentiek’.

“De technologie heeft ook geen idee van de **context** (de omstandigheden, plaats, tijd, ...) waarin je de vraag of opdracht aangeeft. Daarom zal het eindresultaat bij aanvang ook erg algemeen zijn en misschien te vaag. Een cursist kan doorvragen door op basis van het verkregen antwoord steeds meer details te vragen maar moet beseffen dat dit grenzen heeft.

- Zoek naar een actueel of heel specifiek onderwerp.
- Vraag van je cursisten een persoonlijke touch.”^{vii}

8. Opvolgen en ondersteunen van het leerproces

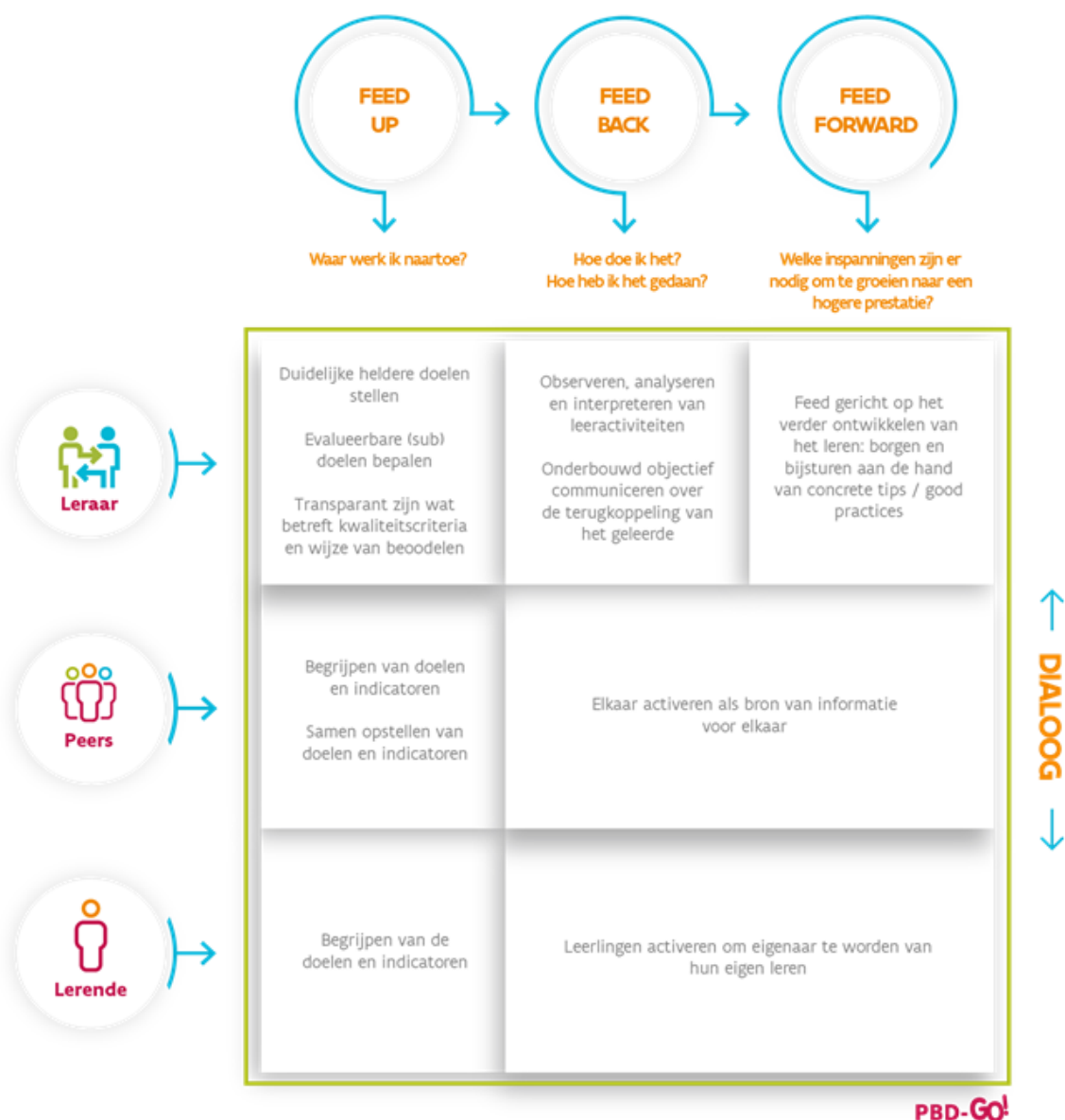
Streefdoel

Wij streven naar een kwalitatieve online opvolging en ondersteuning van het leerproces.

Toelichting

Persoonlijke begeleiding en opvolging door de leerkracht is één van de sterktes van het volwassenenonderwijs. Dit kwaliteitslabel trekken we vanzelfsprekend ook door naar het online onderwijs. Hoe iemand wordt begeleid en opgevolgd, moet vanaf aanvang van de cursus helder zijn.

Daarnaast is het waardevol om niet alleen te focussen op feedback. De feed-cyclus behelst niet enkel feedback maar is een **doorlopend proces van feedup, feedback en feedforward**. Onderzoek toont aan dat deze drie aspecten het leren substantieel bevorderen.^{viii}

-
- ⁱ Seneca: The Teaching & Learning Centre, *Quality Framework for Designing & Delivering Online Courses*, versie 1.2, 2,
- ⁱⁱ Seneca: The Teaching & Learning Centre, *Quality Framework for Designing & Delivering Online Courses*, versie 1.2, 2,
- ⁱⁱⁱ E-Quality Framework For hybrid learning, CVO Scala
- ^{iv} Materialendatabank PBD GO!, Hoe kan ik AI effectief gebruiken in de klas?
- ^v Materialendatabank PBD GO!, Hoe kan ik AI effectief gebruiken in de klas?
- ^{vi} Materialendatabank PBD GO!, Hoe kan ik AI effectief gebruiken in de klas?
- ^{vii} Materialendatabank PBD GO!, Hoe kan ik AI effectief gebruiken in de klas?
- ^{viii} Hattie & Timperley (2007)